

SOPOTJA

INTERNO GLASILO DRUŠTVA UPOKOJENCEV NOVO MESTO

Številka 60 • Leto 16 • Junij 2023

8

Kulturno popotovanje v MGL

10

Knjige so odlične prijateljice naše duše

11

Ajda dom starejših občanov Novo mesto

Spoštovane članice in člani,

naj se vsem vam na začetku zahvalim v svojem imenu in v imenu upravnega odbora društva za vse zaupanje, ki ste nam ga izkazali na letošnjih volitvah v organe društva. Vsi skupaj se bomo trudili, da bomo dano zaupanje tudi upravičili. Glede na to, da mnogi od vas članov upravnega odbora društva ne poznate, bomo v naslednjih številkah društvenega časopisa Sopotja predstavili posamezne člane in njihova področja delovanja.

Novi upravni odbor je takoj po izvolitvi pričel z delom na pripravi kandidatnih list za volitve v Pokrajinsko zvezo društev upokojencev Dolenjske in Bele krajine, kakor tudi za volitve v organe Zveze društev upokojencev Slovenije. Prepričan sem, da smo z naborom predlaganih kandidatov za organe ZDUS naredili velik korak naprej glede zastopanja naših interesov na vseh področjih delovanja ZDUS.

Za posamezne organe ZDUS smo predlagali: Rosvito Svenšek za predsednico, Rožco Šonc za članico nadzornega odbora, Gozdano Petrič za članico častnega razsodišča in Milico Korošec za članico strokovnega sveta.

V komisije pri ZDUS smo predlagali: Dragico Ferbežar za članico kadrovske komisije, Rafaela Križmana za člana ko-

misije za šport in rekreacijo, Štefana Davida za člana komisije za izobraževanje in informatiko, dr. Borisa Pogačarja za člana komisije za zdravstvo, Cirilo Zajc Surina za članico komisije za gospodarstvo in Staneta Žagarja za člana komisije za bi-vanjski standard.

Ob vsem tem nismo pozabili na vsakodnevne aktivnosti, ki se odvijajo v okviru društva. Naši člani aktivno sodelujejo na vsakoletnih športnih tekmovanjih, v literarni sekciji Snovanja, likovni sekciji Jutro, pevskem zboru, bralnem krožku, sekciji za ohranjanje domače obrti, tango plesnih delavnicah, v gledališki skupini, organizaciji letovanja za člane društva in izletov in še bi lahko našteval. Želeli bi, da se naši člani v čim večjem številu vključujejo v aktivnosti društva, ne samo

kot sodelujoči, ampak tudi kot animatorji programov.

V času po dopustu in počitnicah bi radi našim članicam in članom ponudili še nekaj novih vsebin, kot so razne delavnice osebne rasti, jezikovne, predvsem konverzacijske urice za obnovo znanja tujih jezikov, in popestrili pohodništvo ter izletniško dejavnost.

Posebna pohvala in zahvala gre našim prostovoljcem, prostoferjem - voznikom Rudija za nesebično pomoč vsem, ki so te pomoči potrebni. Želeli bi, da se našim prostoferjem pridružijo novi vozniki, saj je prošnja za naše vsakodnevne storitve zelo veliko in sedanja ekipa prostoferjev ne more izpolniti vseh potreb.

Naj vam na koncu mojega prvega uvodnika zaželim predvsem zdravja in dobrega počutja v mesecih, ki so pred nami, veliko sonca, prijetnih počitnic in veliko medsebojnega druženja.

Vam in vašim družinam želim v svojem in v imenu upravnega odbora vse dobro.

Stane Žagar

Dober dan dragi bralci Sopotij

Danes vas pozdravlja nova oseba, vodja literarne sekcije Anica Vidmar, pozdravljam vas tudi v imenu Maksa Starca ter Tereze Balaževič in vseh literatov, ki se zbiramo pod naslovom Snovanjci. Naše ime pove kaj delamo: snujemo pesmi in zgodbe, ki govore o preživetem življenju. Nekaj je tudi zgodb in pravljic za otroke. Naše življenje je bilo zelo pestro, saj smo nekateri še iz časov druge svetovne vojne, nekaj pa jih je luč sveta ugledalo šele po vojni vihri. Kljub temu so tudi oni okusili del vojne v času, ko smo se Slovenci osvobajali in odcepili od Jugoslavije.

Da čas hitro teče nam dokazujejo naši vnuki, ki jih spremljamo in ob njih v mislih premlevamo našo mladost, ki se ne more primerjati z njihovo. V času naše mladosti ni bilo telefonov niti računalnikov, pa tudi denar je drugače krožil kot danes.

Danes je malo otrok, ki nimajo svojega mobitela. Računalnik je osnovno sredstvo vsakega gospodinjstva, čeravno je največ starejših, ki ga ne znajo uporabljati. Danes nas vse preganja v učenje teh novih aparatov, brez katerih še do zdravnika ne moreš. Najaviti se moraš preko SMS-a ali e-maila, sicer nisi viden.

Po razdružitvi z Jugoslavijo, so se na podeželje poleg pošt preselile tudi banke in njihovi bankomati. Ljudje so se navadili na tako ugodje, sedaj pa nam vse to odtegujejo, tako pošte, kot banke. Danes tu, jutri tam ukinjajo poštne ali bančne usluge. Nihče od njih, pa se ne vpraša, kako naj starejši človek, ki ne vozi avtomobila, pride do njihovih uslug. Te so postale čez noč oddaljene kar nekaj kilometrov. Vsi starejši nismo več v kondiciji za dolge proge pešačenja, posebno ne v slabem in mrzlem vremenu. Danes se vse preveč gleda na dobiček in pri tem se spregleda možnost služiti ljudem, kar je bistvena naloga predvsem

Anica Vidmar

pošte. Že v naši mladosti je bila le ta v vsaki malo večji vasi. Te spremembe starejši težko sprejememo.

Kljub temu vam želim, da bi še vedno imeli na razpolago poštne in tudi bančne usluge. Penzije so sicer majhne, pa vendar, ni prav da človek ne pride do svojega denarja, ki mu ga država še nudi.

Želim vam prijeten prehod v poletje, če bo vročina huda, si pa le poiščite in privoščite senco, tudi platnena bo dobra. Srečno, na vseh poteh, želim vsem bralcem našega časopisa

Anica Vidmar

Ne živimo zaradi stvari, so pa stvari, zaradi katerih je vredno živeti.

Predsednik DU Nm Stane Žagar

Najprej čestitke za mesto predsednika DU Nm za naslednji dve leti!

Kdo je Stane Žagar?

Sem domorodec, se pravi Novomeščan. Otroštvo in zgodnjo mladost preživel v Bršljinu, šolanje v Novem mestu in Ljubljani do diplome inženirja strojništva. Skoraj celo delovno dobo bil zaposlen v IMV in nato v Revozu, kjer sem dočkal upokojitev. Poročen, oče dveh odraslih otrok. Z ženo živiva na vasi v hiši z velikim vrtom. Za kratek čas pa imava še vinograd.

Imenovanje za predsednika DU je tako kot bi dobili popek vrtnice, ko nikoli ne vemo, v kakšno barvo se bo razcvetel

Imenovanje za predsednika DU je velika čast in še večja obveza. Nadaljevati delo tako uspešnih predhodnic je velik izziv in upam, da bomo z ekipo prizadevnih sodelavcev in članov nadaljevali in po možnosti še nadgradili delovanje društva z novimi programi. Kakšne barve cvet se bo razvil iz popka vrtnice, bo pokazal čas.

Ste zelo aktiven upokojenec. Kje dobivate energijo za vaše številne dejavnosti?

Energije mi ni nikoli manjkalo. Tako je še danes. Potrebna je samo dobra volja in pripravljenost na vsakovrstne izzive, tako v poklicnem kot v družabnem življenju.

Po vaših videnjih – kakšen odnos imajo mladi do upokojencev in nasploh do starejših občanov?

Odnos do sočloveka, pa naj bo to vrstnik ali pa starejši, je odvisen od karakterja in od vzgoje. Lahko rečem, da je veliko mladih, ki so prostovoljci in delujejo na raznih področjih od druženja in pomoči starejšim osebam kakor tudi pomoč sovrstnikom ali še mlajšim. Vendar pa menim, da bi bil v družbi potreben večji poudarek na solidarnosti in prostovoljstvu, saj postajamo čedalje bolj družba individualistov.

Kaj pa srednja generacija – kot da se ne zaveda, da prihaja za nami?

Velik del srednje generacije je osredotočen na vsakdanje življenje. Današnji tempo življenja je zelo hiter in zahteven. Družba in življenje se spreminjata in prilagajata trenutnim potrebam, zato po mojem mnenju srednja generacija nima jasne vizije za prihodnost.

So programi našega društva dovolj raznovrstni, da lahko pritegnejo slehernega upokojenca, tudi tarnavce?

V Društvu upokojencev Novo mesto je na voljo mnogo programov, ki zapolnijo čas marsikateremu upokojencu. Vedno strmimo za tem, da vpeljemo kaj novega, da bi pritegnili čim večje število naših članov. Veseli bi bili vsakega novega predloga za nove aktivnosti in seveda sodelovanja pri izvedbi.

Če hodiš po stopinjah drugih, ne puščaš svojih sledi

Vsak izmed nas hodi svojo pot, vendar je samo od vsakega posameznika odvisno, kakšne in koliko sledi bo pustil za seboj.

Afriški pregovor pravi: » Če hočeš iti hitro, pojdi sam, če hočeš priti daleč, pojdi skupaj z drugimi.«

Vse preveč hodimo sami. Moja želja je, da najdemo način, kako hoditi skupaj, tako v družini kot v družbi.

Do uspeha ne pelje nobeno dvigalo.

Res je potrebno iti kar po stopnicah, celo tudi navzdol, da bi lahko nadaljeval pot navzgor.

Gotovo delate načrte za prihodnost – tam namreč nameravate preživeti preostanek svojega življenja

Posebnih načrtov za prihodnost ne delam. Predvsem je pomembno, da ostanemo čim dlje v dobri mentalni in fizični kondiciji, da bi lahko dočakali starost in v tem času še kaj koristnega postorili.

Ne samo sonce, tudi ljudje prinašajo toplino, če jim to dovolimo.

Sonce je naš vsakdan, ravno tako ljudje. Želel bi, da je človeške topline več med ljudmi, saj le tako ustvarjamo prijetno in spoštljivo okolje.

Vsak ima svoj ključ do sreče, samo vrata težko najdemo.

Posebne ključa za srečo nimam. Najdem jo pa v vsakdanjih majhnih stvareh, ki mi pomenijo največ.

Vrednote so kompas, eliksir življenja. Katere vam največ pomenijo?

Največ mi pomeni iskreno prijateljstvo, odkrit pogovor, poštenost in sočutnost do drugih.

Vaša življenjska modrost?

Živi in pusti živeti.

Človek je zapleteno bitje – nešteto plasti idej, občutij, pogledov, spominov, odzivov, želja, sanj. Kaj vas je v življenju najbolj zaznamovalo?

V življenju se zgodi mnogo stvari, ki pa niso vedno ne po tvojih željah in pričakovanjih, pa vendar ne moreš preko njih. Pomembno je najti pravo ravnovesje med dobrim in slabim, med prostovoljnimi in obveznimi, tako v poklicnem kot tudi v privatnem življenju. Vsekakor človeka najbolj zaznamuje izguba bližnje osebe, kar še najtežje pozabiš. Vsa ostale radosti in razočaranja gredo z leti v pozabo.

Slavka Kristan

Bilo bi čudovito, če bi mladost znala vse, kar zmore in starost zmogla vse, kar zna.

Življenje najbolje uporabimo, če ga porabimo za nekaj, kar traja dlje kot življenje samo. (W. James)

Ana Bilbija prejemnica nagrade mestne občine Novo mesto

Ob letošnjem občinskem prazniku so na slavnostni prireditvi, kot že vrsto let, tudi letos podelili nagrade najzaslužnejšim meščanom našega mesta. Naše društvo je za občinsko nagrado predlagalo častno predsednico društva, Ano Bilbija.

Ana Bilbija je zelo aktivna članica našega društva, deluje pa tudi v Društvu za zdravje srca in ožilja, v Pokrajinski zvezi društev upokojencev Dolenjske in Bele krajine ter v Zvezi društev upokojencev Slovenije. Društvo upokojencev Novo mesto je vodila od 2003 do 2011, zbor članov društva pa ji je leta 2011 podelil naziv častne predsednice. Že vrsto let vodi pravno posvetovalnico društva in nudi pomoč starejšim, ki se znajdejo v primežu pravnih težav. S svojim delom si prizadeva za izboljšanje socialnega položaja upokojencev in je pobudnica ter soavtorica pri pripravah predlogov sprememb zakonodaje s področja pokojninske in zdravstvene zakonodaje, pri vlaganju zakonodajnih predlogov in pripravi memorandumov 2019. Aktivno je sodelovala in si prizadevala za ustanovitev neodvisnega demografskega sklada, ki bi pomagal zagotavljati dolgoročno stabilnost pokojninskega sistema in s tem pokojnine prihodnjim generacijam. Delo Ane Bilbija se pomembno odraža v skrbi ne le za starejše in upokojence, pač pa je aktivna tudi v svetih zavodov, sodeluje v lokalni samoupravi in je aktivna v širši družbeni skupnosti. Ana Bilbija živi in ustvarja za svoje mesto, ponosni smo, da je članica našega društva prejemnica nagrade, ter ji od srca čestitamo.

Stane Žagar

Prejemniki društvenih in ostalih priznanj

Na letošnjem zboru članov je dosedanja predsednica društva Rožca Šonc za prizadevno in dolgoletno delovanje podelila društvena priznanja Tatjani Adamovič za predano delo v Klubu društva, Ljubici Murn za predano delo koordinatorke programa Starejši za Starejše. Jožici Cujnik, Milki Gazvoda, Marjeti Hočevar, Mariji in Vincencu Jordanu, Jožici Luzar, Ivanu Prusu in Ivanu Vidicu pa za dolgoletno sodelovanje v MEPZ.

Priznanje PZDU sta prejeli Veronika Popovič za dolgoletno delo na programu Starejši za starejše in Rezka Povše za dolgoletno aktivno in ustvarjalno delo v sekciji literatov DU in PZDU.

Predstavnica ZDUSA, Vera Pečnik pa je podelila priznanje Janezu Mohorčiču za dolgoletno uspešno sodelovanje na področju športa, Ivanu Moharju za dolgoletno uspešno sodelovanje v MePZ in malo plaketo ZDUS Mariji Golob za aktivno in ustvarjalno delo v DU in PZDU, Francki Štampohar za vodenje MePZ in MGL in Janezu Gregorčiču za delo v sekciji športnega ribolova.

Jerneja Cvelbar

Sopotja so interno glasilo Društva upokojencev Novo mesto. Glasilo izhaja občasno. Uredniški odbor: Stane Žagar (odgovorni urednik), Ana Bilbija, Slavka Kristan, Jerneja Cvelbar. Jezikovno pregledal: Marjan Stokanovič. Naklada glasila je 2500 izvodov, ki ga brezplačno prejmejo vsi člani društva. Oblikovanje in tisk: Tiskarna Vesel Novo mesto. Naslovnica: Andreja Fifolt, Kostanjevica, 50x60, akril. Društvo upokojencev Novo mesto, Čitalniška ulica 1, 8000 Novo mesto, telefon: 07/30 21 240, GSM: 041/717 031, e-pošta: upokojenci@t-2.net, www.upokojenci-nm.si, poslovni račun: SI56 6100 0000 0830 667, davčna številka: 25247581, matična številka: 5148430000. Uradne ure v pisarni društva so v ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure.

Predstavitev predsednice Pokrajinske zveze društev upokojencev Dolenjske in Bele Krajine Cirile Surina Zajc

Rojena sem 22. 11. 1949 v Novem mestu, kjer kot upokojenka tudi živim, in sem po poklicu diplomirana ekonomistka VII. stopnje.

V poslovni karieri sem več kot tri desetletja delala na najvišjih vodilnih mestih finančne in ekonomske stroke. Bila sem pomočnica generalnega direktorja za finančno ekonomsko področje velike družbe in izvršna direktorica za: finance, prodajo, nabavo, računovodstvo, kontroling, itd. Moji delodajalci so bili IMV Novo mesto, Adria Caravan, d.d. Novo mesto in Novoles d.d. Straža.

Sem imetnica Certifikata Združenja nadzornikov Slovenije od začetka njihovega podeljevanja. Sodelovala sem v več nadzornih svetih, nazadnje v Kapitalski družbi d.d. Ljubljana, trenutno pa sem svetnica v ZZZS - OE Novo mesto in v Dolenjskem muzeju. Bila sem tudi občinska svetnica v MO Novo mesto. V Združenju društev upokojencev Slovenije (ZDUS) sem podpredsednica komisije za gospodarstvo in turizem.

Konec marca 2023 sem bila izvoljena za predsednico PZDU DBK, ki združuje 36 društev s čez 12.700 člani. Po velikosti je peto v državi.

Ker do sedaj še nisem delovala na področju društev upokojencev, sem toliko bolj prijetno presenečena nad razvejanostjo vaših aktivnosti. Pa naj

bo to na kulturno-ustvarjalnem in športnem področju ali društvenem življenju. Posebno zahvalo pa si zaslužijo vsi tisti, ki se nesebično razdajajo pri svojem prostovoljnem delu za tiste, ki pomoč najbolj potrebujejo.

Pravijo, da smo upokojenci stari. Ne! - samo malo več let imamo in mnogo modrosti, dodajam. Skozi mentorstva bi jo lahko še koristno uporabljali v prid celotne družbe. Mi smo se iz svojih napak mnogo naučili in ni potrebe, da se tudi mlajša generacija, ki nam desetletja vlada, vedno znova uči iz lastnih.

Podpiram misel, da se je potrebno vedno oglasiti, če si spregledan. In to glasno! Da boš slišan in morda uslišan. Upokojenci smo največja civilna inicia-

tiva v državi. V društvih upokojencev, v pokrajinskih zvezah in ZDUS nas je nad 166.000. Več kot nas bo, večja bo naša pogajalska moč. Mi nismo politično združenje, ampak stanovsko – interesno. Zato naj vas pred volitvami ne premamijo lepe in sladke obljube vsakršnih barv. Naučili smo se že, da smo po volitvah od vseh pozabljeni. Zato moramo biti skupaj in odločno zahtevati svoje pravice, ki smo jih s svojim delom zaslužili. Nihče nam nič ne daje, nikomur nismo nič dolžni, želimo le, da so nam naše desetletja vplačane prispevke skozi pokojnine pošteno vrnjene. Ker naše prihranke s pokojnino le unovčujemo.

Zato, dragi upokojenci, vključite se v društva upokojencev in ne izgublajte se v raznih strankah in drugih iniciativah, ker s tem izničujete in drobite našo skupno pogajalsko moč. Menim, da bi zopet morali priti v parlament, ker samo tam je prostor, kjer se odloča o naši usodi. Vendar kot popolnoma neideološko združenje ali stranka, kateri edini program bi bila skrb za upokojene in starejše. Ostale pravice naj izbojujejo druge politične stranke.

Cirila Surina Zajc

Povabilo k plačilu članarine

Spoštovane članice in člani, članarino za leto 2023 lahko plačate osebno na društvu v času uradnih ur, ali nakažete

TRR: 6100 0000 0830 667.

Za sklic uporabite datum plačila (npr. 10 01 2023)

- **društvena članarina je 12,00 EUR**
- **vzajemna samopomoč je 12,00 EUR**

90 let Mihaela Žagarja

8. maja je naš član Mihael Žagar iz Gorenjega Karteljevega praznoval 90. rojstni dan. Skupaj s predsednico RK in predsednikom krajevne skupnosti smo ga obiskali na domu, kjer živi s sinom Jožetom in njegovo družino, ter mu zaželeli še veliko zdravih let. Našega obiska je bil zelo vesel.

Mihael je povedal, da mu zdravje še kar dobro služi, le delati ne more več toliko kot je včasih. Opravljal je tesar-ska in krov-ska dela, pa tudi sode, kadi in različne lesene izdelke in delovna orodja je izdeloval. Ob veselih dogodkih je rad zaigral na harmoniko, ki jo ima še danes.

Največ veselja in sreče mu te dni prinaša pravnukinja Lara.

Anica Jurak

Beseda je obleka duše (Seneka)

Udeleženske bralnega krožka na DU Nm smo se razveselile knjižnega darila članice naše literarne sekcije Rezke Povše. Pri naši založbi Snovanja je izšla njena zbirka pesmi *Klopce mojega mesta*. V verzih je prikazan avtoričin tankočutni odnos do dreves v parkih, do lesenih klopcev, reke Krke. Drevo je ena prvinskih podob ne le v knjigah, tudi v življenju. Drevo kot prispodoba rasti, kljubovanja, vztrajnosti, trdnosti, prispodoba človeka in življenja med zemljo in nebom. Na klopce pa se usedemo k razmišljanju in počitku. Prav te klopce tudi prebujajo stare spomine...

Čestitke avtorici za še en literarni biser in hvala, kajti knjige so prišle v prave roke.

Slavka Kristan

44. Knjižni sejem Dolenjske

V ponedeljek 29.5.2023 je bil v prostorih tovarne zdravil Galeriji Krka odprt 44. Knjižni sejem Dolenjske, na katerem so našle svoj prostor tudi naše knjige, ki so izšle v zadnjem letu pri založbi Snovanja: **Zbornik DU, Klopce mojega mesta** – Rezka Povše, **Šopek za Julijo** – Rezka Povše, **Bodičaste rože** – Jože Bračika in **Veverica Mumi** in druge zgodbe – Anica Vidmar. Ob otvoritvi je v dvorani potekal pogovor, ki ga je vodila Carmen L. Oven. Predstavljeni so bili: **Nejc Gazvoda** - pisatelj, režiser in scenarist, **Maja Kastelic** – po svetu znana ilustrator-ka predvsem slikanic za otroke, ter **David Zupančič** – po poklicu zdravnik v prostem času pa pisatelj.

Anica Vidmar

Sezono 2023/2024 Mestnega gledališča ljubljanskega so poimenovali SPREMEMBE

Spoštovani ljubitelji gledališča, cenjene gledališnice, pred nami je vpis v novo sezono gledališkega abonmaja v Mestnem gledališču ljubljanskem. Kot ste lahko prebrali v abonmajski knjižici, ki ste jo prejeli kot lanskoletni abonenti, so rdeča nit prihajajoče sezone spremembe. Te se nam namreč dogajajo vseskozi, kajti tako je pač v življenju – edina stalnica, pravijo, so spremembe. Tudi v minuli sezoni so spremembe včasih krotile naše obiske, saj smo kdaj kako napovedano predstavo zamenjali s kako drugo. Namesto zadnje načrtovane predstave *Idiot* smo gledali komedijo *Laž* v produkciji SLG Celje.

Minula sezona je bila zelo dobra in kakovostna, saj so bili naši abonenti iz Društva upokojencev Novo mesto, kot so nam zaupali v pogovorih, s predstavami zelo zadovoljni.

Vsi navdušeni smo se odločili, da z obiski tega teatra nadaljujemo tudi v sezoni 2023/2024.

Naš abonma je SREDA POPOLDANSKI, predstave imamo praviloma ob sredah ob 15.30. Če je vse tako, kot smo navajeni, gremo iz Novega mesta ob 13.00 s postajališča pri TUŠ-u.

Na repertoarju, ki se začne septembra, je pet predstav na Velikem odru in dve na Mali sceni po izbiri.

VELIKI ODER

- Eugène Ionesco: **PLEŠASTA**

PEVKA, komedija absurda

- Yasmina Reza: **JAMES BROWN JE UPORABLJAL NAVIJALKE, melanholična komedija**
- Rrose Sélavy: **RAZPOKA, psihološki triler**
- Jernej Lorenci, Dino Pešut in ekipa: **POHORSKI BATALJON, poskus rekonstrukcije**
- Wiliam Shakespeare: **KAKOR VAM DRAGO, komedija**

MALA SCENA

- Jelena Kajgo: **LUNAPARK, komedija**
- Ralf Westhoff: **SOSEDJE, komedija**
- Ugo Betti: **ZLOČIN NA KOZJEM OTOKU, drama**

- Dragica Potočnjak: **TECI, MAŠA,TECI, kriminalna drama**

Cena abonmaja je višja za 10 odstotkov. Za prvi prostor boste odšteli 77 evrov, za drugega 73 evrov, tretji stane 64 evrov, četrti pa 59 evrov. Cena prevoza, ki pa se je tudi povišala, bo znana, ko bomo imeli končno število prijavljenih.

Prepričana sem, da bomo z novostmi zadovoljni, saj vrhunska ekipa igralk in igralcev v MGL poskrbi za izjemna umetniška doživetja.

Vabimo vas, da se nam pridružite na naših gledaliških popotovanjih v prestolnico. Smo prijetna skupina, ki uživamo v druženju in ogledu predstav v Mestnem gledališču ljubljanskem, podamo pa se tudi na kratke sprehode po središču Ljubljane.

Obveščanje iz MGL je utečeno, poteka z mesečno zloženko in SMS-sporočilom teden dni pred predstavo.

Za več informacij se oglasite v društveni pisarni. Hvala za udeležbo v minuli sezoni, lepe poletne dni in se veselim srečanja v jeseni.

Francka Štampohar

Na rokodelski delavnici na Gospodarskem razstavišču 24. maja sta naše društvo predstavljala Marija Golob in Jože Pakar.

Izdelki Jožice Kastelic so bili na natečaju izbrani za protokolarna darila RS. Čestitamo!

Kulturno popotovanje v MGL

Spet je sredo, tista sredo, ki jo s posebnim zadovoljstvom preživim s prijatelji, ljubitelji gledališča. Naša destinacija je Mestno gledališče ljubljansko. Pohitim s kosilom. Na postajališču v Kandiji se razveselim znanih obrazov. Avtobus je točen in ob 12.30 nas prijazen voznik, gospod Miran Štukelj, že pozdravlja in odpelje do Tuša. Na hitro se nam pridružijo čakajoči, nekaj jih vstopi še pred občino in v Bršljinu. V polni zasedbi, 45 potnikov, že brzimo proti Ljubljani. Prijetno klepetamo, saj si imamo od zadnjega srečanja veliko za povedati, mimogrede pa se še posladkamo z bonboni, ki v vrečki vsakič zaokrožijo po avtobusu. Nato mikrofon prevzame naša gledališka animatorka, gospa Francka Štampohar. Vedno je temeljito pripravljena, zato ji z zanimanjem prisluhnemo. Kratko in jedrnato nas seznanimo z vsebino predstave, ki jo imamo na sporedu, predstavi avtorja, režiserja in igralce. Predno izstopimo na Kongresnem trgu, se dogovorimo še za kraj in čas odhoda.

V sezoni 2022/23 smo v okviru organizacije Društva upokojencev Novo mesto v Ljubljano, v MGL tako potovali 7 krat. Izbor predstav v našem abonmaju »sreda popoldanski« je bil odličen: Olje črne kumine, Bog masakra, Neznanec, Praznovanje, Nora, Boljši svet in Laž. Vsaka predstava je gledalca nagovorila po svoje, vse pa so nam približale paleto različnih odnosov, v katere vstopamo in doživljamo vsakodnevno tudi sami: odnos in nesoglasja v zakonih, obračunavanje med partnerji, zamere in boleči odnosi med starši in otroki, zamolčane družinske skrivnosti, prikrite in predolgo zamolčane zlorabe, nerazumno uničevanje narave, okolja in človeka, krizo vrednot in večno iskanje prave resnice v morju laži. Odrska postavitve, uporabljeni rekviziti, kostumi, glasba in igralci, ki so na odru dobesedno »garali«, so nas vsakič navdušili do dna duše in do solz. Nagradili smo jih z bučnim aplavzom in stoječimi ovacijami. Hvala, MGL.

Dragica Ferbežar

Pohod Bezgavec

V torek, 13. junija 2023, smo se oprtani z majhnimi nahrbtniki in opremljeni z obilico dobre volje, pod vodstvom gospe Jelke Huč, odpravili na krajši potep po prelepi okolici Novega mesta, ki čaka in vabi.

Prvotno načrtovana pot je bila na željo nekaterih malce skrajšana. Od parkirišča v Bučni vasi so nas ob gozdni poti kmalu gostile gozdne jagode, ki so pozdravljale in se podarjale s svojo živo rdečo barvo. Za vse sladokusce jih je bilo dovolj.

Sonce je prijetno sijalo in jutranja rosa je umivala obuvala - če bi se sezuli pa bi nam prijetno osvežila noge, a za kaj takega še ni bilo dovolj poguma.

Povzpeli smo se do Daljnega vrha in nadaljevali pot skozi gozd navzdol, kjer se ob vznožju hriba pojavijo izviri potoka Bezgavec... Voda je bistra in okusna - morala sem jo okusiti - ter prijetno osveži. Ob njeni strugi raste veliko zdravilnega "jelenovega jezika". V prijetni družbi dreves, vode in ptičjega petja smo prispeli do obnovljene stare domačije "Žagarjev mlin", kjer je čudovit prostor za srečanja večjih skupin. Kratko smo si oddahnili ob zvokih šumenja vode izpod zapornice bivšega mlina.

Okrepljeni s prigrizki iz nahrbtnika in z "dobrotami narave" smo se počasi vračali proti izhodišču. Med hojo smo občasno poklepetali drug z drugim in izmenjali koristne izkušnje ter življenjske "zgone in prigode"...

Lepo je bilo... Hvala, in še kdaj...

Vida Rifelj Novakovič

 ADRIA

Jubilejna slikarska prireditev EX TEMPORE Rihpovec

V soboto, 27. maja je Društvo za napredek Hribovec Rihpovec izvedlo že 20. prireditev Slikarski ex tempore Rihpovec. Celo vreme je pokazalo prijaznejše lice, kot da hoče prispevati k slavnostnem vzdušju jubilejne prireditve. Da je prireditev vzniknila in doživela tako visok jubilej, je zasluga tudi Društva upokojencev Novo mesto in njegove slikarske sekcije Jutro.

Pred dvajsetimi leti je slikarsko sekcijo vodila Marija Prah. Z veseljem je pomagala z nasveti pri pripravi in izvedbi prve prireditve. Udeležili so se je le ljubiteljski slikarji te sekcije. Prireditev je v vasi dobila domovinsko pravico in sprejet je bil sklep, da je dan njene izvedbe namenjen kulturi.

Tako kot vsako leto so se tudi v soboto, 27. maja 2023 vaščani zbrali že ob 9. uri na vaškem središču, da so pozdravili udeležence. Prišlo je 14 ljubiteljskih slikarjev iz vaše sekcije, Društva likovnikov iz Trebnjega in posamezniki iz občin Domžale, Ljubljana, Radovljica in Mirna Peč. Pridružili so se trije osnovnošolci, bodoči umetniki, ki so z zanimanjem poslušali nasvete Marije Prah, Marije Udovč in drugih udeležencev z izkušnjami. Ustvarili so zanimiva dela.

Prireditev so popestrile tudi kleklarice iz Društva Žnurce, ki so nekaj že pripravljenih del razstavile v hiški, poleg tega pa tudi ustvarjale »na licu mesta«. Bilo je kaj videti. Manjkali niso niti »lovilci sanj«, ki so jih izdelale.

Jubilejno prireditev je obogatila Grbec Cvetka, pletarka, ki ustvarja s šibjem. Je ena redkih, ki še obvlada to obrt. Pod njenimi prsti je nastala čudovita košarica. Vse je izgledalo tako zelo enostavno! Obljubila je, da se bo s člani društva v zimskem času dobila na delavnici.

Med trajanjem prireditve sta k slavnostnemu vzdušju prispevali z obiskom predstavnici JSKD Izpostave Trebnje, gospe Joži Sinur in Petra Zorn. Prinesli sta čudovito darilo, priznanje društvu za 20 letno delo na področju kulture. S priložnostnim darilom in čestitkami je z obiska druge prireditve v sosednji občini prihitela tudi Mojca Femc z Zveze kulturnih društev Trebnje. Veseli smo bili obiska prejšnje predsednice Društva upokojencev Novo mesto Rožce Šonc in sedanjega predsednika gospoda Staneta Žagarja.

Nekaj pred 15. uro je bilo delo zaključeno in ustvarjena dela so bila razstavljena ob hiški. Sledila je slovesna zaključna prireditev, ki so jo pripravili izključno člani društva. Posebna zahvala je bila namenjena udeležencu vseh prireditev, ljubiteljskemu slikarju Francu Urbančiču in Mariji Prah, ki je pomagala pri zamekih prireditve. Ni odveč poudariti, da so slikarji dobili domovinsko pravico v vasi. Težko je z besedami opisati kako se jih vsako leto vaščani veselijo. Zato je klepet po prireditvi ob prigrizku trajal..... Dokaz več, da je sodelovaje med mestom in vasjo, starimi in mladimi potrebno in možno.

*Franci Starič, predsednik Društva Hribovec Rihpovec
Ana Bilbija, vodja projekta*

Noč poezije

Na Osnovni šoli Bršljin, smo se udeležili medgeneracijskega druženja z naslovom »Noč poezije«, katerega je organizirala Šolska knjižničarka g. Maja Femc skupaj z učenci, ki obiskujejo literarni krožek in pišejo pesmi.

Najprej smo prisluhnili zgodbi G. Vojnoviča: Sinica in Taščica, ki govori o pomoči drugim, prijateljstvu in medsebojnem razumevanju. Pogovarjali smo se o prebrani zgodbi, nato še o našem ustvarjanju. Predstavili smo nekaj svojih del, nato pa skupaj skušali napisati pesmi na različne podane naslove – teme iz zgodbe. Druženje je potekalo dne 12.5.2023 v avli šole.

Udeležili so se ga člani literarne sekcije Snovnja: Ivan Hrovatič, Vida Rifelj Novaković, Marjan Hren in Anica Vidmar

Kam le čas beži?

Resnično se sprašujem, kako hitro beži čas, posebno še nam malo starejšim. Komaj smo lani septembra začeli z vajami na katerih smo preizkusili kar nekaj novih pesmi, že končujemo z vajami in začinjamo z dvomesečnim dopustom.

Marca smo zapeli na občnem zboru, malo tudi z upanjem, da nas bodo videli člani društva, se nam pridružili kot pevci našega zbora, spoznali smo novega predsednika Staneta Žagarja in se poslovili od dolgoletne predsednice Rožce Šonc.

25. aprila in 23. maja sta dneva, ki smo ju namenili starostnikom DSO Novo mesto in Trebnje. Izbor pesmi je bil posvečen 70. obletnici Avsenikov. Tako smo zapeli pesmi Slovenija od kod lepote tvoje, Zvezde na nebu gore, idr. Na koncu pa je kot vedno zvenela Slakova V dolini tihi, katero smo zapeli skupaj z Mirmopeškimi harmonikaši, ki vedno popestrijo dogajanje.

19. revija pevskih zborov DU Dolenjske in Bele krajine je bila v Kulturnem domu Straža. Na revijo smo prijaviili dve zborovski pesmi.

Prof. Milivoj Šurbek, ki je strokovno spremljal naše petje, je napisal: »21. aprila v Straži sem ob spremljavi vašega zbora dobil prijeten vtis discipliniranih pevcev, ki z veseljem opravljajo svoje poslanstvo. Izvedba obeh pesmi je stekla tekoče, občuteno in brez zadreg. Dobri ste, nadaljujte z

delom in kakor doslej težite k popolnosti, uživajte v božanskem dotiku umetnosti.«

2. junija smo se predstavili na območni reviji odraslih pevskih zasedb 2023 v Šentjerneju. S pesmima Dve beli brezi in Viharnik vrh gora smo želeli pokazati, da so slovenske pesmi zelo lepe in da jih je potrebno peti s srcem in veseljem.

Na koncu vabimo vse člane in članice društva, da se nam pridružite in z nami zapojete.

J. Cujnik

Knjige so odlične prijateljice naše duše

Tenkočutno napisane knjige nas primejo za roko in z dotiki zgodb lahko zdrsnemo v druga življenja. Dovolijo nam, da jih začutimo in začnemo dihati in čustvovati z njihovimi junaki. To so sveti trenutki, ko od znotraj začutimo in razumemo druge.

Bralni krožek DU, oziroma dve njeni udeleženci sva sodelovali na »medgeneracijski bralni znački« - na bralnem krožku tretje triade učencev OŠ Bršljin, ki ga je vodila učiteljica Maja Femc. 24. maja smo se zbrali v avli šole s še drugimi udeleženci tretjega življenjskega obdobja. Tema pogovora je bila knjiga Slavka Pregla Spričevalo. Opazila sem, da so učenci poglobljeno in kritično sodelovali z nami upokojevci o temah v knjigi. Izrazili so željo še za nadaljnje sodelovanje. Osebno me je najbolj prijetno presenetila učenka pri naši mizi, ko je povedala, da veliko uporablja SSKJ (Slovar slovenskega knjižnega jezika). Bravo – tudi taki so še! Bila je prijetna izkušnja.

Slavka Kristan

PROGRAM MOBILNOSTI »PROSTOFER« vabi v svoje vrste nove prostovoljce

Program mobilnosti »PROSTOFER«, ki ga izvajamo od leta 2018 v sodelovanju z MO, je namenjen brezplačnim prevozom za upokojevce iz območja Mestne občine Novo mesto.

Prevoze opravljajo vozniki prostovoljci z dvema električnima avtomobiloma Zoe in Kangoo. Namenjen je predvsem za obiske zdravstvenih ustanov in upravnih uradov.

Prevozi se izvajajo od ponedeljka do petka, praviloma v času med 7. in 15. uro.

Trenutno je aktivnih 18 voznic in voznikov prostovoljcev.

Če radi vozite tudi vi in želite pomagati starejšim osebam, ki imajo težave z lastnim prevozom, vas toplo VABIMO v EKIPO PROSTOVOLJCEV.

Prosimo, da nas pokličete na tel. št. **041 717 031**, nam pišete na **upokojenci2@t-2.net** ali se osebno oglasite v tajništvu Društva upokojevcev Novo mesto, Čitalniška 1, Novo mesto.

Snovanjske nezavedne vezi v Tavčarjevem letu

Letošnjega 8. natečaja poezije in kratke proze, ki ga je razpisalo Slavistično društvo Dolenjske in Bele krajine, smo se udeležili tudi snovanjci Anica Vidmar, Nace Mervar, Vida Rifelj Novakovič in Rezka Povše. V natečaju so sodelovali osnovnošolci, srednješolci in odrasli, skupaj 76 avtorjev.

Natečaj je letos potekal v znamenju Tavčarjevega leta in je bil posvečen 100-letnici njegove smrti z naslovom Nezavedne vezi z vodilno Tavčarjevo mislijo iz Visoške kronike: ...**«naj si še tako zapuščen in osiromašen, veže (te) trdna veriga na nekaj, česar se vsak hip ne zavedaš: ta nekaj je»** ...

Dogodek je potekal v Knjižnici Mirana Jarca na dan Primoža Trubarja 8. junija, ki je slovenski državni praznik. Osrednja osebnost slovenskega protestantizma 16. stoletja je tudi najpomembnejša osebnost v razvijanju temeljev slovenskega naroda. Izšel je natisnjeni zbornik **Nezavedne vezi** s prispevki vseh sodelujočih, ki sta ga financirala Mestna občina Novo mesto in Krka, tovarna zdravil, Knjižnica Mirana Jarca je prispevala strokovno in organizacijsko pomoč.

Zbornik je izredno bogat, v njem je predstavljeno delovanje slavističnega društva, ki je ambasador materinega jezika, sestavki o povezanosti pisatelja Ivana Tavčarja z Dolenjsko in Novim mestom ter 116 besedil poezije in kratke proze udeležencev natečaja.

Udeležencem literarnega natečaja so se pridružili tudi osnovnošolski likovniki.

Nagrajeni so bili tisti udeleženci, ki so jih predlagali posamezni

člani komisije in so dobili glasove vsaj treh članov komisije. Nagradi in priznanji za uvrstitev med najboljše v kategoriji odraslih udeležencev natečaja sta prejeli **Rezka Povše** za nagrajeno pesem iz cikla **Gartelj jesenskih rož** in **Anica Vidmar** za nagrajeno prozo **Razhajanja**. **Nace Mervar** ima objavljeno črtico **Ta nekaj je spomin**, **Vida Rifelj Novakovič** pesem **Prijateljstvo je dar**.

Prireditve so počastile z navzočnostjo Jožica Jožef Beg, nova predsednica vseslovenskega slavističnega društva, mag. Sandra Boršič iz kabineta novomeškega župana, Klavdija Kotar, vodja izpostave JSKD Novo mesto, predsednica SdDBk Marinka Cerinšek. Program je vodila Carmen L Oven. Prireditve so obogatili uspešni mladi osnovnošolski glasbeniki. Po končanem programu smo se stari in mladi družili v prijetnih pogovorih.

Snovanjci uspešno sodelujemo na različnih literarnih natečajih in dosegamo vidne uspehe in ohranjamo lepoto slovenske besede. Naši rezultati so plod skupnih dvajsetih let našega delovanja s podporo društva in s pomočjo nasvetov nekdanjih mentorjev Marjance Kočevar, Smiljana Trobiša in Milana Marklja.

Zapisala: Rezka Povše, fotografija: Anica Vidmar

Ajda dom starejših občanov Novo mesto

Ob praznovanju 43. rojstnega dne Doma starejših občanov Novo mesto smo v uporabo predali pomembno investicijo - dnevni center in prostore za začasno namestitve. Simbolno smo jih poimenovali Ajda - po rastlini, ki dozori pozno v jeseni in je eno najbolj hranilno bogatih živil - kot naši stanovalci, ki so v jeseni svojega življenja polni bogatih izkušenj in modrosti. Pridobitev je pomembna ne le lokalno, ampak tudi regijsko, saj gre za sodoben pristop pri skrbi in nudenju pomoči starejšim, ki temelji na deinstitucionalizaciji. Investicijo sta sofinancirala Republika Slovenija, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Evropska Unija s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj.

DNEVNI CENTER AJDA

Center je prve uporabnike sprejel sredi februarja 2023. Namenjen je starejšim, ki iz različnih razlogov ne zmorejo več povsem sami živeti v domačem okolju in tistim, ki si želijo aktivnega preživljanja prostega časa. Hkrati je namen centra tudi razbremenitev svojcev, saj je v njihovi odsotnosti za njihove bližnje lepo in strokovno poskrbljeno. Center je odprt od ponedeljka do petka od 7. do 16. ure, dnevno dogajanje pa je prilagojeno željam in potrebam uporabnikov in svojcev.

Dejavnosti centra so usmerjene predvsem v krepitev ter ohranjanje telesnih in umskih sposobnosti, ki so potrebne za čim daljše samostojno življenje (telovadba, sprehodi, umovadba, ustvarjalne in glasbene dejavnosti). Velik pomen dajemo tudi pogovoru in druženju v različnih oblikah. Uporabnikom omogočamo (dietno) prehrano, osebno nego (kopanje), frizerske in pedikerske storitve, pranje in likanje perila ter šiviljske storitve.

PROSTORI ZA ZAČASNO NAMESTITEV

Prostori za začasno namestitve so prve stanovalce sprejeli

konec februarja 2023. Nahajajo se v pritličju in prvem nadstropju prizidka Ajda. Na voljo je 14 sob, ki so eno- ali dvoposteljne z lastno kopalnico. Vse so nadstandardno opremljene in prijetne za bivanje. Stanovalcem je zagotovljena celostna zdravstvena nega in oskrba ter rehabilitacija.

Namestitve so namenjene osebam, ki potrebujejo okrevanje po odhodu iz bolnišnice, bivanju oseb za čas, ko svojci začasno ne morejo skrbeti zanje. Stanovalci lahko v prostorih bivajo največ tri mesece.

DODATNE INFORMACIJE

Za vključitev v dnevni center oziroma sprejem v prostore za začasne namestitve je potrebno oddati vlogo, ki je dostopna na naši spletni strani www.dso-novomesto.com, lahko pa jo prevzamete tudi na recepciji doma.

Za vse informacije smo vam na voljo na telefonskih številkah 051 211 736 Meta in 031 731 948 Tjaša ali na elektronskem naslovu dc-ajda@ssz-slo.si. Veselimo se druženja z vami!

Meta Orač, Vodja dnevnega centra in začasnih namestitev Ajda

POLETNE DELAVNICE

2023

18. 7. – 10. 8.

9. – 11. ure

1. TEDEN (18. in 20. 7.)

TOREK: Letošnje delavnice bomo otvorili z lahkotnim pohodom iz Trške gore do skrivnostnega gradu Hmeljnik.

ČETRTEK: Spoznali in ustvarjali bomo grafike.

2. TEDEN (25. in 27. 7.)

TOREK: Plesali bomo ples narave, s katerimi bomo dosegli notranji mir, ravnovesje in motivacijo.

ČETRTEK: Prepustili se bomo pravljčni uri v naravi.

3. TEDEN (1. in 3. 8.)

TOREK: Potepali se bomo po gozdovih območja Pogorelec, kjer bomo spoznavali divje rastline, pokukali v tamkajšnje jame in odkrivali ostale gozdne skrivnosti.

ČETRTEK: Crkljali bomo svoje brbončice s čokoladnimi slaščicami, ki jih bomo seveda ustvarili sami.

4. TEDEN (8. in 10. 8.)

TOREK: Z akrilnimi barvami bomo poslikali igrive glinene lončke.

ČETRTEK: Delavnice pa bomo zaokrožili z ogledom predstave Mišek Bami.

Če nam vreme kaj ponagaja in zato pride do sprememb, vas bomo o tem pravočasno obvestili. Obvestila o dejavnostih najdete na oglasni deski, spletni strani Društva www.upokojenci-nm.si in po e pošti za več informacij nas pokličite na 041 717 031 ali pišite na upokojenci2@t-2.net. Zaradi lažje organizacije vas prosimo, da se prijavite na posamezen dogodek najkasneje en dan prej.

HIŠA SOŽITJA